

Arkeologisk utredning med anledning av
planerad vägdragning Pajeb Muitunisjaure,
Arjeplogs socken och kommun,
Lappland,
2004

Av
Lars Liedgren

Rapport
Silverbuseet

Sammanfattning och resultat

På uppdrag av Pajeb Kvarts AB har Silvermuseet utfört en arkeologisk utredning av planerad vägsträckning mellan Pajeb Muitunisjaure och Silvervägen. Sträckan är ca 7 km lång och löper i sin helhet (utom ett mindre parti vid vägen) genom obanad fjällterräng bestående av fjällhed och fjällbjörkskog. Större delen av området är exponerat mot norr med förhållandevis våta markförhållanden. Marktypen innehåller vanligtvis få fornlämningar. Utredningen kunde inte påvisa andra lämningar än några upplagda stenar i det översta partiet av vägsträckningen. Dessa lämningar kan ej betraktas som fornlämningar.

Inledning

Pajeb Kvarts AB har uppdragit åt Silvermuseet att genomföra en arkeologisk utredning längs en planerad vägsträckning mellan Pajeb Muitunisjaure och Silvervägen. Anledningen till uppdraget är planerad täktverksamhet vid en längre kvartsåder på Ö sidan av Pajeb Muitunisjaure.

Bakgrund

1995 genomförde Silvermuseet en arkeologisk utredning av fornlämningar kring kvartsådern vid Pajeb Muitunisjaure. Utredningen innefattade även en historisk källgenomgång för aktiviteter i området. Vid den utredningen kunde skärpningar, tillmagnings- och skrotstenshögar, mineraltäkter samt områden för sentida provtagning konstateras (Bergman 1995). Utredningen kunde inte med säkerhet belägga hur gamla lämningarna är, dock kan man anta att de flesta tillhör 1890-talet eller senare med anledning av den historiska utredningen (Awebro 1995). Ett fåtal härdar kunde också konstateras i närområdet till kvartsådern.

Fornlämningsmiljö

Utredningsområdet har ej tidigare fornminnesinventerats. Dock har ett 100 km² stort område inventerats mot SÖ innefattande delar av Sävvaure och Vuoggatjålmjaure. Inom den ytan påträffades 67 fornlämningar, huvudparten bestående av härdar. Andra

South Point markers plots for
fern tunnel

Rt 90

fornlämningskategorier var förvaringsanläggningar/gropar och boplatser. Dessutom förtecknades två rösningar (Edbom *et al* 2000). Det nu aktuella området är beläget på kalvfället och i fjällbjörkskog, det senare exponerat mot N.

Syfte och målsättning

Syftet med utredningen är att konstatera om fast fornlämning eller annan kulturlämning berörs av arbetsföretaget.

Personal och fältarbete

Fältarbetet utfördes av fil dr Lars Liedgren och Fil dr Ingela Bergman, 18/8 2004.

Metod

De utpekade utredningsområdena genomsöktes med okulär besiktning och sondning. Besiktningen gjordes inom en ca 100 m br yta med vägen som mittlinje. De enstaka påträffade kulturlämningarna beskrevs och koordinatsattes i rikets nät (user grid).

Utvärdering

Den utredda vägsträckan innehöll inga fornlämningar. I denna typ av terräng förekommer vanligen också fåtaliga fornlämningar. När dessutom få jokkar flyter genom området minskar ytterligare förutsättningarna för en avsättning av äldre kulturspår.

Referenser

- Awebro, Kenneth. 1995. Historiska källor. Arkeologisk utredning vid Pajeb Muitunisjaure, Arjeplog sn, Lappland 1995:10-22. Silvermuseet, Rapport 9.
- Edbom, G., Mikkelsen, S., Nilsson, H., Urberg, M. 2000. 1999 års fornminnesinventering i Norrbottens län Arjeplogs, Gällivare, Jokkmokks, Kiruna och Pajala kommuner. Rapport fornminnesinventeringen 2000:3.
- Bergman, Ingela. 1995. Arkeologiskt fältarbete. Arkeologisk utredning vid Pajeb Muitunisjaure, Arjeplog sn, Lappland 1995:1-7. Silvermuseet, Rapport 9.

Beskrivning av påträffade kulturlämningar

På avsats i SV-sluttning av berg i dagen, delvis blockig terräng, fjällhed.

1 Rösning, belägen i Ö delen, och på, ett närmast triangulärt, jordfast block, 3,5x3,5x3,5 m st och intill 1,5 m h. Rösningen består av två flata stenar lagda på varandra. Den undre ca 0,75x0,35 m st (Ö-V) och 0,1 m tj, den övre 0,9x0,7 m st (N-S) och intill 0,2 m tj. Koord 1516102/7389860.

9 m S om 1 är

2 Uppallad sten?, närmast kvadratisk, 0,7x0,65 m st (NNÖ-SSV) och intill 0,25 m tj. Stenen är i ena delen uppallad av två stenar ca 0,1 m st liggande på fast berghäll. Den andra delen av stenen vilar direkt på berghäll. Kan ev vara naturbildning. Koord 1516097/7389849.

Arjeplog 19/8 2004

Lars Liedgren, 1:e antikvarie, Silvermuseet

